

TARİH: 7 Nisan 87

"TKP'NİN SESİ RADYOSU" NUN GÜNLÜK YAYIN PROGRAMI:Haberler: Yazan: Yav. İdr. Al. Spikerler: Den.

1. MHP yöneticileri Ankara Sık.Askeri Mahkemesi tarafından beraat
2. ettirildiler
3. C.Canver, Türkiye'de demokrasi yoktur,var diyorlarsa,yalan söy-  
lüyorlar dedi
4. Türk-İş 19 Nisanda Mersin'de yürüyüş yapmaya hazırlanıyor
5. İstanbul'da Herboy Çamaşır Fabrikasında 40 işçi işten atıldı
6. Eskişehir Pancar Ekicileri Kooperatifi Başkanı H.Erturgut,pancar  
bedellerinin ödenmesi sırasında çiftçinin yarısından fazlasının
7. borçlu çıktığını belirtti
8. Orman işçileri iki yılı aşkındır toplu sözleşme haklarını alamıyor
9. E.İnönü, Sosyalist Enternasyonalin Roma'da yapılacak olan toplan-  
tısında, Türkiye'de halkın demokrasiye sahip çıkmak ve tüm mana-  
sıyla yerleştirmek için verdiği uğraşmayı anlatacağını söyledi
10. M.Teodorakis, iki ülkenin Lahey'de anlaşmaları halinde Ege'deki  
petrol yataklarını işletecek ortak bir şirket kurmalarını önerdi
11. SHP'li kadınlar Meclise yürüyecek
12. B.Ecevit, 13 Eylülün harekâtının Türkiye'ye hiçbir yarar
13. sağlamadığını söyledi
14. Cindorik,basın toplantısında Özal'ın bütün politikasını eleştirdi  
SB'nden alınacak doğal gaz karşılığında ihraç edilmesi düşünülen
15. ürünler bu hafta ortasından itibaren Moskova'da sergilenecek
16. Regan Kana'da gezisinde protesto gösterileriyle karşılaştı
17. Pazartesi günü Viyana' görüşmelerine devam edildi
18. Fransa, Pentagon'un siparişi üzerine, SB topraklarındaki gizli  
askeri tesislerin fotoğraflarını uydu aracılığıyla çekerek ve bu

GÜNÜN YORUMU:

Yazan: Kem.

Spiker:

Nec.

Başlığı: Bugünden yapılması gerekenKonusu:

Y A Z I L A R:

Yazan:

Spiker:

Yav. ve Den.

1. Sovyet ülkesi Sovyet yaşamı programını
- 2.
- 3.

Yeni Dünya Parti Grubundan

B. AKIN

17.4.82

BORİS STEPANOV NEDEN ŞANSLIDIR?

Boris Stepanov'dan

P -

Bugün sizlere olağan bir Sovyet gencinden söz etmek istiyoruz. Boris Stepanov 23 yaşında, "Pravda" gazetesinin basımevinde çalışıyor. Aktif bir komsomalcu ve atölye komsomol bürosu üyesi. Geçenlerde onu "öncü" Komünist Emek ünvanıyla ödüllendirdiler. Boris'in yaşamı tümüyle olağan bir biçimde gelişti. Orta öğrenimi bitirdikten sonra, Moskova 25 No'lu meslek lisesinde tipografi mesleğini öğrendi. Boris'in yaşamında birçok mutlu ve "şanslı" olay oldu. Liseden sonra, sorunsuz bir biçimde "Pravda" basımevinin tipografisinde işe girdi. Oldukça iyi bir ücret, ortalama ayda 240 ruble kazanıyor. İşinden memnun. Boris Stepanov iş süresince kendini iyi bir uzman olarak kanıtladı. Bu nedenle o tipografi işçileri

için en yüksek sayılan altıncı dereceye terfi edildi. Onun, tüm diğer tipografi işçileri gibi, sendika örgütünün sağladığı tüm kolaylık ve avantajları kullandığını belirtelim. Örneğin, bir süre önce Boris, basımevinin Sanatoryum-Dinlenme evinde dinlendi. Dinlenme masraflarını sendika ödedi. Ayrıca o her hafta hemen işyerinin yakınında bulunan spor kompleksinin yüzme havuzuna gidiyor.

Objektif olmak için kahramanımızın rahatsız eden problem ve zorlukları da belirtelim. Onların en temel olanı konut sorunudur. Boris, karısı ve bir yaşındaki kızıyla birlikte şimdilik ana-babasının evinde yaşıyor. Sovyetler Birliğinde konut yapım tempusu her yıl hızla artsada, maalesef, her genç aile için ayrı apartman

dairesi sağlanması şimdilik olası değil. Bununla birlikte devlet her sovyet ailesine ayrı apartman dairesi, yada müstakil evi 2000 yılına kadar sağlamayı plânlıyor. Stepanovlara gelince, onlar genç bir aile olarak konut-yapı kooperatifine girme ~~hakkından~~ ve konut-yapı kooperatifine giren genç ailelere devletin verdiği 1500 ruble tutarındaki faizsiz krediden yararlanabilirler. <sup>2.2.</sup> Kahramanımızın portresinin tamamlanması için, herhalde, onun nasıl vakit geçirip eğlendiğiyle ilgili olarak da birkaç söz söylemek gerekir. Daha önce sporla <sup>olun</sup> <sup>şinden</sup> ilgili bahsettik. Bunun dışında okumayı seviyor. Ancak okumaya çok az zamanı kalıyor. Çünkü iş gününden sonra ev işleriyle uğraşmak, ev için alış-veriş yapmak gerekiyor.

İşte, Boris Stepanov'la ilgili sizlere anlatmak istediklerimiz bu kadar. Dinleyicilerimiz herhalde anımsayacaklar, daha en başında biz Boris Stepanov'un "şanslı" olduğunun altını çizmiştik. O gerçekten de şanslı. Ancak bu şanslılık <sup>Sovyet toplumca için</sup> tipik bir olaydır. Çünkü ~~oyun~~ namusluca okuyan ve çalışan her insan için her türlü yolun açık olduğu sosyalist sistemde yaşıyor. Türkiye'de yada bir başka kapitalist ülkede işçi ailesinden bir gencin parasız eğitim görme, istediği mesleği edinme ve her an kovulma tehlikesi olmadan gönül rahatlığıyla çalışma hakkının olduğundan söz edebiliyoruz? Hangi genç işçi ülkemizde modern dinlenme tesislerinde tatile, örneğin, diyelim ki Bodruma gidebilir? Onun aylık ücreti ancak otelde bir gün geçirmeye yetecektir. Hangi genç işçi ülkemizde tiyatroya gidebilir, kitap satın alabilir. Sovyetler Birliğinde ise genç bir işçinin mutlu bir biçimde oluşan yavaş millî piyangodan çıkıyor.

*belli bir sükuneti, gıcaklıktan*

bir gün geçirmeye yetecektir. Hangi genç işçi, ülkemizde tiyatroya gidebilir, kitap satın alabilir? Sovyetler Birliğinde ise genç bir işçinin mutlu bir biçimde oluşan yazgısı milli piyangodan çıkmıyor. Bu sosyalizmin yasallığıdır, ki Boris Stepanov gibileri Sovyetler Birliğinde milyonlardadır.

TÜSTAV  
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VE  
-1-

(3)

YENİ DÜNYA ~~20/12/1986~~

Nevzat Karapınar 17.4.87

UZAY VE SSCB

Sayın dinleyiciler, soru-<sup>lar</sup>cevap<sup>lar</sup> köşemizde bugün el alacağımız konu Sovyetler Birliğinde uzay alanında yapılan çalışmalar ve elde edilen sonuçlar. İlk sorumuz şöyle:

**SORU:** Uzay çalışmalarının yararları nelerdir? Sovyetler Birliğinin uzay çalışmalarına bu kadar para ve emek harcaması doğru mu?

**CEVAP:** Kabul etmek gerekir ki, uzay çalışmalarında elde edilen bilgilerin hepsi bugün, şu anki pratik yarar getirmeyecektir. Ancak bu çalışmalar aynı zamanda geleceğe yönelik bir yatırımdır. Bu alandaki çalışmalar şimdiden karşımızda duran enerji, doğal kaynaklar, beslenme, nüfus sorunlarının çözümüne büyük olasılıkla yardımcı olabile

( 7. Program için )

17.4.87

—(Program müziği )

—İyi günler değerli dinleyiciler. Bugünkü programımızda önce öğrenci bütçesi konulu bir yazıyı, ardından "Boris Stepanov neden şanslıdır" başlıklı bir başka yazımızı, son olarak "Soru-Cevap" köşemizde ise "Uzay ve SSCB" konulu çalışmamızı dinleyebilirsiniz.

—(İlk yazı)

—(müzik)

—("Boris Stepanov neden şanslıdır" yazısı)

—( Müzik )

—(Soru-Cevap köşesi anonsu ve müziği)

—( "Uzay ve SSCB" yazısı )

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

17.4.87

4 Bu yazımızda SSCB'de üniversitede okuyan bir gencin aylık bütçesine kısaca değineceğiz. Öğrencinin çalışmadığını ya da ailesinden yardım görmediğini varsayalım. Bu durumda onun bütçesinin gelir kaynağını devletin kendisine her ay verdiği kredi oluşturacaktır. Kredi kimlere verilir? Derslerinde başarılı olan her öğrenciye. 1984-85 yılı istatistiklerine göre Üniversite gençliğinin %75'i kredi almaktadır. Krediler karşılıksızdır. Yani geri ödenmesi zorunluluğu yoktur.

Buraya kadar dediklerimizde belki ilk bakışta şaşırtıcı bir yan yok gibi gelebilir kimilerine. Oysa durum böyle değil. Bunu anlamak için gelin gözlerimizi kapitalist dünyaya çevirelim. Örneğin Fransa'da üniversite gençliğinin ancak %14'ü kredi alabilmektedir. Bu oran Avusturya'da

ise yalnızca %10 dur. üstelik bir çok kapitalist ülkede krediler kar-  
gılsız değil, süresi dolduğunda ödenmesi gereken bir borç olarak ve-  
rilir. Ülkemizde de durum bundan pek farklı değildir.

Biz yine SSCB'ye dönelim. derslerinde başarılı olanlara ödenen yük-  
sek kredileri bir kenara bırakırsak, her öğrencinin kredisi ayda 40  
rubledir. Bu ise günde 1 ruble 30 kapık eder. Bu demektir ki öğrenci  
bununla her gün lokantada yemek yiyebilir, sinemaya gidebilir, arta  
kalanlarda bir kitap satın alabilir.

Sovyet öğrencisinin aylık bütçesinin bir de giderlerine göz atalım.  
Kapitalist dünyada konut öğrencinin kuşkusuz temel sorunu. Oysa SSCB'de  
konut sıkıntısı çeken her öğrenciye yurtlarda yer verilmektedir. Yurt

koşullarına gelince,örneğin Leningrad Üniversitesi'nebağlı tarih, ekonomi,felsefe ve gazetecilik fakültesi öğrencileri 18 katlı,asan-sörlü üç modern binaya yerleşmişlerdir.En fazla beş kişinin yaşadığı her daire iki oda,mutfak,banyo ve tuvaletten oluşmaktadır.Öğrenci'nin yurt için ödediği para ise ayda iki-üç rubledir.Bunun dışındaki harcamalar ise yalnızca beslenme ve dinlenmeye yöneliktir.Çünkü SSCB'de eğitim parasızdır.Öğrenci ders kitaplarına para ödemez.Üniversite bunları öğrencilere parasız olarak sağlar.

Devletin öğrencilere sağladığı kolaylıklar bunlarla da bitmez.Örneğin uçak ve tren taşımacılığı öğrenciler için %50 indirimlidir.Yaz tatillerinde gençlerin dinlenme tesislerinde,gençlik spor kamp-

cektir.

Günümüzde ise, atmosferdeki yüzlerce yapay uydu iletişim, yol gösterme , mete~~oro~~roloji alanlarında büyük yararlar sağlamaktadırlar. Uyduların çektikleri fotoğraflar yardımıyla yeraltı kaynakları belirlenmekte, coğrafi, topografik, jeolojik yer haritaları beş-on dakika da çıkarılmaktadır. Oysa bu çalışmalar uçakla yapıldığında 2 yılda, yerden yapıldığında ise 80 yılda ancak tamamlanabilecekti.

Uzay çalışmaları bilim ve tekniğin diğer alanlarını da geliştirmekte onlar için bir anlamda itici güç olmaktadır. Sürtünme ve aşırı ısıya dayanıklı çeşitli bileşimler kimi özel yakıtlar ve daha bir çok teknik yenilikler uzay çalışmaları sırasında bulunmuştur.

① — \* **SORU:** Sovyetlerdeki uzay çalışmalarının tarihi hakkında bilgi verirmisiniz?

**CEVAP:**Uzayla ilgili ilk bilimsel çalışmalar çarlık Rusyasında başlar ~~19. yy~~ 20.yy'ın başında teorik uzaycılık alanında rus bilimadamı Konstantin Tsiolkovski'yi bir çağır açar. Bugün erişilen düzey onun temellerini attığı teori üzerinde yükselmektedir.

Sovyet iktidarı kurulduğunda uzay çalışmaları alanında somut bir teorik birikim oluşmuştu. Genç Sovyet devleti bu alandaki tüm çalışmaları var gücüyle destekledi. Hızlı bir gelişme gösteren uzaycılık çalışmalarında pratik başarılarında elde edilmeye başlandı. Örneğin, ilk elektrikli ve sıvı yakıtlı jet motorları yapıldı. 1940 yılında ilk kez pilotlu jet motorlu roketin uçuşu gerçekleşti.

Savaş sonrası devam eden yoğun çalışmalar 1957'de ilk büyük

larında dinlenebilmeleri için devlet onlara parasız ya da çok ucuza olanaklar sağlar. Tüm bu koşullar gözönüne alındığında 40 rublelik kredinin öğrencinin kimseye muhtaç olmadan yaşaması için yeterli olduğu söylenebilir. Kıyaslama için gözlerimizi bir kez daha kapitalist dünyaya çevirelim, Batı ülkelerinin bir çoğunda eğitim paralıdır. Üstelik pahalıdır da. Ders kitaplarına ödenen paralarda cabası. Bu ülkeler de konut sıkıntısı çeken öğrencilerin ancak yarısına yurtlarda yer verilmektedir. Üstelik yurt için ödemelere örneğin Federal Almanya'da öğrenci kredisinin yarısı gitmektedir. Ekonomik zorluklar nedeniyle öğrenimi bırakan gençlerin oranı ABD'de %50, Fransa'da ise %70'tir. Tüm bu gerçekleri karşılaştırmayı ve hangi eğitim sisteminin daha adaletli, hangi ülke gencinin daha şanslı olduğuna karar vermeyi <sup>ise siyaset</sup> ~~inleyicilere~~ <sup>marx</sup> bırakıyoruz D.D.

7. 4. 1987

SALI

1

--- 12 Eylül ~~ter~~ öncesi kanlı terörün sorumluları olan ~~ki~~ faşist  
Milliyetçi ~~H~~ hareket ~~P~~ artisinin yöneticisi <sup>levi</sup> teröristler ~~beraat~~ Ankara  
Sıkıyönetim Askeri ~~M~~ahkemesi tarafından beraat ettirildiler.

Faşist terörün elebaşısı MHP lideri Alpaslan Türkeş 11 yıl 1 ay  
ağır hapis cezası ve bir o kadar Ankara'da genel gözetim cezasına  
çarptırılırken, Milliyetçi ~~H~~ hareket ~~P~~ artisinin idam istemiyle yargılanan  
Genel İdare kurulu üyeleri delil yetersizliğinden beraat ettirildiler.  
Halen

~~Beraat ettirilen MHP teröristlerinin başında~~ Tercüman gazetesi  
yönetim kurulu üyeliği yapan  
~~teröristlerinden~~ Agah Oktay Güner, emekli albay Necati Gültekin,

Yaşar Okuyan, Sadi ~~G~~omuncuoğlu, Nevzat Kösoğlu, Hamdi Ayan, Avni

Çarsancaklı, Sait Bilgiç, Ahmet Arvasi, Seyfi Apaydın gibi  
terör

kanlı/olayların <sup>in</sup> örgütleyicisi oldukları kanıtlanan teröristler

beraat ettirilenlerin başında geliyor. Davada 5 MHP'li idam,

5 MHP'li de ömür boyu hapis cezasına çarptırılmış bulunuyor.

2

Bilindiği gibi , MHP davasının ilk duruşması \* 19 Ağustos 1981'de başlamış, ilk duruşmada 597 olan sanık sayısı en son 52'ye düşürülmüştü. / Askeri savcılığın ilk iddianamesinde MHP lideri Türkeş ile MHP genel idare kurulu üyeleri hakkında bir dizi suikast, terör olayı, kitlesel kırım olaylarını örgütleyip yönlendirmekten dolayı idam ~~isteniyor~~ cezası isteniyor, bu istem askeri savcılığın esas hakkındaki mütalaasında tekrarlanıyordu. ~~Kemal Türkeş~~ DİSK'in eski Genel Başkanı Kemal Türkler, savcı Doğan Öz, Adana Emniyet Müdürü Cevat Yurdakul'un <sup>başta olmak üzere</sup> öldürülmesinden sorumlu katillerin beraat ettirililmesi kamuoyunda büyük bir öfke ve tepki yaratmış bulunuyor.

700'e yakın  
kişinin

3

Merkez Karaman Yürütme Kurulu

--- SHP (MKYK) üyesi ve Adana milletvekili Cüneyt Canver, "Türkiye'de demokrasi yoktur, var diyorlarsa yalan söylüyorlar" dedi. SHP Karaman ilçe örgütünün düzenlediği " Demokrasi ve İnsan hakları" konulu panelde konuşan Cüneyt Canver ~~abartarak söylemektedir~~ 1982 anayasasının bir eliyle verdiğini öbür eliyle aldığını belirterek sözlerini şöyle sürdürdü: "12 Eylül öncesi anarşi ve terörü kim yapmıştır? Hala ortaya çıkmamıştır. 1 Mayıs 'ta 38 kişiyi kimin öldürdüğü, Marmara gemisini kimin batırdığını, Kültür sarayını kimin yaktığı, Kahramanmaraş olaylarının faillerinin kimler olduğunu bilen var mıdır? Hepsi sır olmuştur."

--- Meclise yürüyüş girişimi nedeniyle Türk-İş hakkında Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi savcılığının açtığı soruşturma, takipsizlik kararı ile sonuçlanırken, Türk-İş, 19 Nisan günü Mersin'de yürüyüş yapmaya hazırlanıyor. Türk-İş'e bağlı sendikaların şube başkanları ile Bursa'da bir toplantı düzenleyen Türk-İş Teşkilatlandırma Sekreteri Orhan Balaban "diyalog yoluyla çözüm aramanın hiçbir sonuca ulaşmadığını, bu nedenle de yasal çerçevede hükümete karşı mücadele kararı alındığını söyledi. Balaban yürüyüş ve mitinglerin 67 ili kapsadığını da ~~söyledi~~ sözlerine ekledi.

Bu arada devam eden grevlerle ilgili bir basın toplantısı düzenleyen Petrol-İş Sendikası Genel başkanı Cevdet Selvi, grevdeki işçilerin geri adım atması için ~~iş~~ patronların sabaha kadar işçileri evlerinde

rahatsız ettiklerini açıkladı. İzmir'de grev yerlerini de ziyaret eden <sup>P</sup>etrol-İş Genel <sub>n</sub>aşkanı, grevci işçilerden baskılara boyun eğmemelerini ve direnmelerini, geri adım atmamalarını istedi.

Bilindiği gibi Petrol-İş üyesi ~~işçilerden bir kısmı~~ 9 bin işçi bir ~~süre~~ süredir grevde bulunuyor.

TÜSTAV  
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

--- Bazı işkollarında başlayan toplu grevler başarıyla sürerken, ~~fa~~ öteki fabrikalarda işçiler üzerindeki baskılar dayanılmaz hal alıyor. İstanbul'da Herboy çamaşır fabrikasından 40 işçi , Cumartesi günleri fazla mesai ücreti ödenmeksizin çalışmayı kabul etmedikleri için işten çıkartıldı. İş Yasasının 17,maddesine göre işten çıkartılan işçilere 11 aylık toplu sözleşme farkları ile sosyal hak ve ikramiyeleri ödenmediği gibi , tazminat hakları da ~~gaspedildi~~ gaspedildi. Teksif Topkapı şubesinden yapılan açıklamada, işten çıkarmaların yasadışı olduğu ve işçilerin haklarının yargı yoluyla aranacağı belirtildi. Bu arada/ Zorluteks fabrikasında ise sendikalaştıkları gerekçe siyle 12 işçinin işine son verildi. İşçiler, patronun sendikal örgütlenmeye karşı baskı ve zorbalığa başvurduğunu, uygulamaların bazı işçilerin dövülmesine kadar uzandığını belirttiler.

bir süre önce Ereğli Demir Çelik fabrikası-  
Bilindiği gibi/Erdemir'de sendikanın referandum dilekçesini imza-  
ladıkları için 7 işçi, Eskişehir'de de Cicisan fabrikasında ~~çalışan~~  
gazetelere açıklama yaptıkları için 18 işçi keyfi olarak işten atılmış-  
tı. Cicisan işçileri, aylardır ücretlerini ~~alamadık~~ alamadıklarını  
ve perişan durumda olduklarını belirten bir açıklama yapmışlar,  
Tek Gıda-İş şubesi de işçilerin haklarını alamadığını doğrulamıştı.

--- Eskişehir Pancar Ekicileri Kooperatifi Başkanı Halil Erturgut, pancar bedellerinin ödenmesi sırasında çiftçinin yarısından fazlasının bununla, borçlu çıktığını, ~~belirtti~~, halen ödenmekte olan pancar bedellerinin yetersizliğinin kanıtlanmış olduğunu belirtti. Kooperatif Başkanı, ~~ilan~~ 1987 yılı için ilan edilen pancar taban fiyatının bu tabloyu daha da vahimleştireceğini işaret ederek, pancar ve hububat taban fiyatlarının bugünün ve geleceğin gerçeklerine göre yeniden gerektiğini, aksi takdirde düzenlenmesini, çiftçinin iflasının kaçınılmaz olacağını sözlerine ekledi. Bilindiği gibi Eskişehir Pancar Ekicileri Kooperatifi, ~~Türkiye'nin en büyük~~ 130 bin pancar üreticisi aileyi bünyesinde barındırıyor ve ülkenin en büyük pancar ekicileri örgütü durumunda bulunuyor.

--- ~~Kütahya Orman Bölge Müdürlüğüne bağlı Kütahya grup müdürlüğünde~~

--- Eskişehir Orman Bölge Müdürlüğüne bağlı Kütahya grup müdürlüğünde çalışan Orman işçileri iki yılı aşkındır toplu sözleşme haklarını alamıyorlar. Gönüllü Muhabirimiz Ferhat İnce'nin Eskişehir'den bildirdiğine göre Orman-İş sendikasına üye olan işçiler, iki yıldan beridir toplu sözleşme haklarını alamıyorlar. İşçiler sendikadan kendileriyle yeterince ilgilenmemesini de eleştiriyor ve şunları belirtiyorlar: "Toplu sözleşme ~~farklarını~~ farklarını alamadığımız yetmiyormuş gibi haftada 48 saat çalıştırılıyor. Oysa sözleşmede 3 saati indirilmişti. Hiçbir arkadaşta fazla mesai ücreti de ödenmiyor."

--- SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, Sosyalist Enternasyonal'in Roma'-  
da yapılacak olan toplantısında, ~~Akdeniz'de barış, demokrasi ve insan hakları~~  
~~konularının ele alınabileceğini ve kendisinin de~~ Türkiye'de  
halkın demokrasiye sahip çıkmak ve tam manasıyla yerleştirmek için  
verdiği uğraşı <sup>Y</sup>anlatacağını söyledi.

Sosyalist Enternasyonal'in toplantısında, Akdeniz'de barış,  
demokrasi ve insan haklarının da ele alınabileceğini <sup>belirten</sup> ~~söylüyor~~ İnönü,  
insan haklarına saygılı bir demokrasinin hem dünya barışına, hem de  
Akdeniz barışına katkı yapacağına inandığını ~~kiddiren~~ ve bu görüş-  
lerini toplantıda dile getireceğini bildirdi. Barış içinde, uzun  
vadeli işbirliğinden yana ~~olan~~ olduğunu belirten İnönü, "Tabii barış,  
ulusların kendi haklarını korumalarıyla sürekli olarak gerçekleşebi-  
lir. Onun için haklarımızı korumaya kararlı olduğumuzu ifade edeceğim  
dedi.

--- Türk Yunan Halkları Dostluk Birliği Yunan Heyeti Başkanı  
 ünlü bastece Mikis Teodorakis, ~~Ege Denizi'ndeki petrol yatakları~~ iki ülkenin  
~~Lahey~~ Lahey'de anlaşmaları halinde Ege'deki petrol yataklarını  
 işletecek ortak bir şirket kurmalarını önerdi. Teodorakis bu şirket-  
 teki hisselerin Lahey'in iki ülkenin kıta sahanlığı için kararlaştırıl-  
 acağı oranlara göre belirleneceğini ifade etti.

Türkiye ile Yunanistan'ın birlik ve barış içinde olmaları  
 stratejik  
 halinde dünyanın en önemli bölgelerinden birisinin kontrol altına  
~~alacaklarını~~ belirten Teodorakis bunun da yabancı karar  
 merkezlerinin işine gelmediğine, ~~işaret etti~~ bu merkezlerin Türkiye  
 ile Yunanistan arasındaki anlaşmazlıkların sürekli olmasına özen  
 gösterdiklerine dikkat çekti.

~~127~~ Türk - Yunan Dostluk Birliği Yunan Heyeti Başkanı Teodorakis, sözlerine şöyle devam etti: "Parmamız tetikte konuşacağımızla, ~~Türklerin~~ Türklerin ne istediğini iyice öğrenmemiz daha iyi olur. Bizim kabul edeceklerimizi konuşalım, kabul edemeyeceklerimizi de nedenleri ile Türklere anlatalım ve onları haklı olduğumuza ikna edelim."

TÜSTAV  
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA KURUMU

--- Pahalılığı, kadın haklarının kısıtlanmasını ve son aylarda artan laikliğe karşı davranışları protesto amacıyla, SHP'li kadınlar Meclis'e yürüyerek, Meclis Başkanı Necmettin Karaduman'a, isteklerini içeren bir mektup verecekler.

SHP Genel Sekreter Yardımcılarından Güler Tanyolaç, yaptığı açıklamada, ~~Meclis'te yapılacak yürüyüşte~~ Ankara'da bir "kadın kurultayı" yapılmasının ~~da~~ düşünüldüğünü ve önerinin SHP Başkanlık Divanı'na verildiğini bildirdi. ~~Ankara'da~~ Yapılacak kadın kurultayında belirlenen istekler bir mektupla Meclis Başkanlığı'na verilecek.

--- Eski Başbakanlardan Bülent Ecevit, 12 Eylül harekâtının Türkiye'ye hiçbir yarar sağlamadığını söyledi.

DSP'nin Zeytinburnu'nda düzenlediği bir kahve toplantısında yaptığı konuşmada Bülent Ecevit, laiklikten en büyük ödünlerin 12 Eylül askeri ~~yönetimi~~ yönetimi döneminde verildiğini belirterek, "Cumhuriyet tarihimizde ilk kez irticain tehlikeli boyutlara vardığı artık tüm kanıtlarıyla ortaya çıkmıştır" dedi.

Bülent Ecevit, 12 eylül'den bu yana kısıtlanan demokrasiye değinerek, demokrasiden uzaklaşmanın Türkiye'yi uluslararası alanda zayıf düşürdüğünü kaydetti.

--- DYP Genel Başkanı Hüsamettin Cindoruk, düzenlediği basın toplantısında Özal hükümetinin tütün politikasını eleştirdi. Cindoruk, hükümetin izlediği tütün politikası sonucunda tütün üreticilerinin perişan olduklarını bildirdi. Vatandaşın yabancı sigaraya alıştırıldığını belirten Cindoruk, geçen yıl yabancı sigaraya 115 milyon dolar ödendiğini, bu yıl da bu miktarın 200 milyon <sup>dolar</sup> liraya çıkmasının beklenildiğini belirtti ve bu konuda Meclis Araştırması açılması isteyeceklerini ~~söy~~ söyledi.

16

--- Sovyetler Birliği'nden alınacak doğal gaz karşılığında ~~ihraç~~  
~~edilecek olan ürünler~~ ihracedilmesi düşünülen ürünler bu hafta orta-  
sından itibaren Moskova'da sergilenecek. Sovyetler Birliği'nden do-  
ğal gaz alımıyla birlikte ~~ihraç~~ Türkiye'nin bu ülkeyle, ~~alışveriş~~  
bugün 500 milyon dolar olan ticaret hacminin 6 milyar dolara çıkarıl-  
ması planlanıyor. Sovyetler Birliği ile ticaret hacminin 6 milyar  
dolara çıkmasıyla, Türkiye'nin dış ticaretinde Sovyetler Birliği en  
ön sırada yer almış olacak. Türkiye'nin dış ticaretinde, ~~Federal Almanya~~ 3 milyar 200 milyon do-  
larlık ticaret hacmiyle Federal Almanya bugün en önde geliyor. İkinci  
sırayı ise, 2 milyar dolara yakın ticaret hacmiyle Birleşik Amerika  
alıyor.

sona eren

-----Amerikan Cumhurbaşkanı Ronald Regın, Kanada gezisi sırasında protesto gösterileriyle karşılandı. Birçok muhalefet örgütünün ortak girişimiyle Otava'da, parlamento binası önünde düzenlenen mitingte söz alan konuşmacılar, Vaşington yönetiminin Kanada'nın ulusal egemenliğine saygılı davranmasını, 'Yıldızlar Savaşı' projesinden vazgeçmesini ve Avrupadaki Sovyet ve Amerikan orta menzilli füzelerinin kaldırılması konusunda yapıcı bir tutum almasını istediler. Regın hükümetinin Orta Amerika politikası, özellikle Nikaraguaya karşı yürüttüğü ilan edilmemiş savaş da, Ottava'daki mitingde ve daha sonra düzenlenen gösterilerde protesto edildi. Uluslararası durumun ve ikili ilişkilerin ele alındığı bildirilen görüşmelerle ilgili olarak Amerikan En-Bi-Si televizyonuna demec veren Kanada Başbakanı Brayın Malroni Amerikanın, Kanadanın egemenliğini tanıyıp saygılı davranması gerektiğini söyledi. Bilindiği gibi, Amerikan yönetimi Kanadanın kara sularından Amerikan gemilerinin istediği zaman, izin almaya gerek görmeden geçebilmeleri için Kanada üzerinde yoğun baskı uyguluyor.

-----NATO ülkeleriyle Varşova Antlaşması üyesi sosyalist ülkeler arasında,Orta Avrupadaki geleneksel silahlarda ve asker sayısında indirimle gidilmesi konusundaki temaslara pazartesi günü Viyana'da devam edildi.Büyükelçiler düzeyinde,İtalyan elçiliğindeki temaslar sırasında,daha sonraki olası resmi görüşmelerin içeriği ve kapsamına ilişkin sorunlar üzerinde duruldu.Bu arada,şimdiye kadarki temaslarda elde edilen gelişmeler değerlendirildi ve bu danışma ve karşılıklı görüş teatisi görüşmelerinin etkisini artırma olanakları ele alındı.

-----Paris basınında çıkan haberlere göre,Fransa,Amerikan Savunma Bakanlığı-Pentagonun siparişi üzerine,Sovyetler Birliği topraklarındaki gizli askeri tesislerin fotoğraflarını uydu aracılığıyla çekerek ve bu konuda başka bilgiler toplayarak,Pentagonun yetkili organlarına gizlice iletiyor.Resmi açıklamalarda söz konusu uydunun jeoloji ve tarım araştırmalarıyla ilgili bilgiler için uzaya fırlatıldığı bildirilmesine karşın,Sovyetler Birliğine karşı casusluk işlerinde kullanılması,tepkiyle karşılanıyor.Paris'de çıkan'Lö-Mond' gazetesi,Paris'deki Sovyet görevlilerin Fransaya karşı casusluk yaptıkları yolunda iddialar ileri süren Fransız makamlarını tutarsızlıkla suçladı.'Lümanite' gazetesi de,Fransa Başbakanı Jak-Şırağın Moskova gezisi eşiğinde,iki ülke arasındaki ilişkilere gölge düşürmek için belirli çevrelerin yoğun faaliyete geçtiklerine işaret etti.

-----Arap Birliği Konseyinin Tunus'daki toplantısına katılan tüm ülkeler,Yakın-doğu'da kalıcı ve adil barışı sağlamanın tek yolunun,tüm ilgili tarafların,bu arada FKÖ'nün de katılacağı uluslararası bir konferans toplanması olduğu konusunda görüş birliğine vardılar.16 Arap ülkesinden Dışışleri Bakanlarının ve FKÖ'nün katıldığı Tunus toplantısında,uluslararası konferansın BM'in gözetiminde gerçekleştirilmesinin zorunluluğuna işaret edilerek,Arap Birliğinin Yakındoğu'da kalıcı ve adil barış için çabaların artırılmasından yana olduğu kaydedildi.

Öte yandan,Belçika'da toplanan Ortak Pazar Dışışleri Bakanları,Belçika Dışışleri Bakanı Tindemans'ın AET Bakanlar Konseyi Başkanı sıfatıyla Nisan ayı ortalarında Yakındoğu gezisine çıkarak,uluslararası bir konferans toplayarak,Mölgede kalıcı ve kapsamlı barışı sağlama olanaklarını araştırmakla görevlendirdi.Ortak Pazar Dışışleri Bakanları,BM gözetiminde yapılacak uluslararası barış konferansına FKÖ'nün de katılması gerektiği konusunda görüş birliğini belirttiler.

-----Lübnan Emel Hareketi ile Filistinliler arasında,Suriyenin arabuluculuğuyla sağlanan ateşkes anlaşması sonucu,pazartesi günü Beyrut yakınlarındaki Şatila kampına büyük miktarda yardım iletilebildi.Kamptaki Filistinlilere 5 kamyon dolusu ilaç,yiyecek ve giyecek verildi.Pazartesi günü yürürlüğe giren anlaşma ateşin karşılıklı kesilmesini ve Şatila ile Borj el Brajni kampları etrafındaki kuşatmanın kaldırılmasını öngörüyor.Ajansların bildirdiğine göre,kamplara yardımların iletilmesi işlerini Suriye ordusundan subaylar denetliyor.

-----Mısır'da pazartesi günü yeni parlamento seçimleri yapıldı. Seçimlerin resmi <sup>Erken</sup> ~~Kesim olmayan ilk sonuçlara göre, Mısır partisi önde geliyor.~~ sonuçlarının ancak perşembe günü belli olacağı bildirildi. Mısır İçişleri Bakanlığının yaptığı açıklamaya göre, iktidardaki Ulusal Demokratik Parti'nin yanı sıra seçimlere katıldı. Seçimlerde ~~seçimlere katılmak üzere izin verirken~~ beş muhalefet partisi, 448 milletvekili için ildi toplam 3652 aday gösterdi. 400 sandalye, ülke çapında yüzde 8'lik barajı aşan partiler arasında paylaşılacak. 1984 seçimlerinde, Cumhurbaşkanı Hüsnü Mübareğin Ulusal Demokratik Partisi'nin dışında tek bir ~~partiyey~~ burjuva partisi ~~ne~~, Yeni Vafd-Partisi'ne barajı aşabilmişti. Şimdiye kadar Mısır'da seçimler yalnız parti listelerine göre yapılırken, 1986 yılında kabul edilen yeni seçim yasası uyarınca bu kez 48 seçim bölgesinin her birinden partili ve partisiz adaylar parlamentoya girebiliyor.

-----Bangladeş Komünist Partisinin 4.Kongresi salı günü Dakka'da çalışmalarına başladı.Yıllar boyu illegal çalışmak zorunda bırakılan Bangladeş K.P.,ülkenin bağımsızlığına kavuşmasıyla legal çalışma hakkını elde etmiş,ancak iktidar birkaç kez partiyi yasaklamış,birçok yöneticisini tutuklayıp hapsedmiş,parti başına yasak koymuş bulunuyor.Bu zor koşullara karşın Bangladeş komünistleri emekçi halkın çıkarlarını,ulusal egemenliği korumak ve emperyalizmin baskılarına karşı aktif savaşım yürütüyorlar.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

+

24

-----Sovyetler Birliği Uzaycılık Merkezinden yapılan açıklamaya göre, birkaç gün önce fırlatılan yeni tür bir uzay aracı olan "Kvant" modülünün, uzaydaki MİR istasyonuna kenetlenmesi için yeni bir deneme kararı, önümüzdeki birkaç gün içinde kesinleşecek. Bilindiği gibi, pazar günü modülün idare sisteminde çıkan bir arıza sonucu modül istasyona 200 metre kadar yaklaştıktan sonra, kenetlenme için gerekli istikametinde farklar belirmişti. Konuyla ilgili açıklamada, modülün istasyona kenetlenmesi için yeni bir girişimde daha bulunulacak. Modüldeki yakıt miktarı bol olduğu için bu girişimi tekrarlamak da olanaklı. Bilindiği gibi, 'Kvant' modülü 20 ton ağırlıkta ve kütlesi yaklaşık 'Mir' istasyonunkine eşit. Yürüngede bulunan böyle iki dev uzay aracın kenetlenmesi, uzaycılık tarihinde ilk kez deneniyor.

"Byjenden guphan puehen"

Geçtiğimiz günlerde Hürriyet gazetesinde bir haber yer alıyordu, dd. Habere göre, önümüzdeki dönemde, Avrupa Konseyi'ne üye ülkelerde işkencelerin önlenmesini amaçlayan bir "işkenceye dur" anlaşmasının yürürlüğe girmesi söz konusu. Verilen bilgiye göre Batı Berlin'de toplanan Avrupa konseyi daimi delegasyonu, anti işkence anlaşmasının ~~onay~~ onaylayarak önümüzdeki <sup>III</sup> ayın ayında yapılacak dışişleri Bakanları toplantısına sunmayı kararlaştırmış bulunuyor. Avrupa konseyi'nde onaylandıktan sonra işlerlik kazanacak (istediği zaman, istediği yerde) anlaşmaya göre, uzmanlardan oluşacak bir heyet, Türkiye'de içinde olmak üzere avrupa ülkelerindeki cezaevlerinde, ayrıca karakol ve sorgulama merkezlerinde/incelemelerde bulunabilecek.

İlgili anlaşmanın çıkarılması için çaba ~~har~~camış olan çeşitli ülkelerden <sup>söylenir</sup> parlamenterlerin gazetanın serularına verdikleri yanıt-

lar ise, <sup>dd)</sup> ~~ülkemizin~~ bütün ~~insanlığı~~ uygar dünyanın insanlık suçu olarak ilan ettiği işkence uygulamaları açısından nasıl utanç verici bir durumda olduğunu gözler önüne seriyor.

Bir danimarkalı parlamenter şöyle diyor: "Avrupa' çapında böylesi bir anlaşmanın imzalanmasında şüphesiz Türkiye'den gelen işkence şikayetleri yol açmıştır."

Bir Fransız parlamenter ise şunları söylüyor: "Türkiye'den gelen şikayetlerin ardı arkası kesilmiyor. Özellikle doğu bölgesinde işkencenin devam ettiğini duyuyoruz. Türk hükümetinin önleyemediği işkence olayını biz komisyon olarak da etkili bir şekilde önleyemeyiz."

Bu parlamenter bir bakıma doğru söylüyor dd. Hükümet işkenceleri önlemek için hiçbir ciddi önlem almadıktan sonra, kim, nasıl, <sup>etkin bir şekilde</sup> önleyebilir bu insanlık dışı uygulamaları ?

Kaldı ki, hükümet işkenceleri önlemek şöyle dursun, işkenceyi teşvik ediyor. Bugün defalarca kanıtlanmış olduğu gibi cezaevlerinden karakollara, emniyet müdürlüklerine kadar her yerde sistemli şekilde işkence yapılıyor. Bu işkenceler devlete ait yerlerde, devlettin maaşlı görevlilerince ve yine devlet tarafından sağlanan, ~~demir~~ demirbaş haline getirilmiş işkence aletleri ile yapılıyor. Ve ne yazık ki, ~~hıxx~~ adalet dağıtması gereken mahkemelerin bir bölümü, işkence şikayetlerinin üzerine gideceği yerde, işkence altında alınmış ifadeleri kanıt olarak kabul edip, ağır cezalarla kesebiliyor.

Hükümet yetkilileri ise bu gerçekleri görmezden gelerek, "işkence yoktur, bunlar tek tek olaylardır" demeye devam ediyor. Ama <sup>teliteli de olsa</sup> işkencecileri caydırmak ~~işin~~ yönünde adım atacağı yerde, bunları ~~ker~~ keruyor, taltif ediyor, teşvik ediyor. Çünkü, işkence ve

işkence korkusu, bugünkü keyfi yönetimin iktidarını sürdürmesinin başlıca araçlarından biri haline gelmiştir.

İşkenceciler hala görevleri başındadır.Örneğin hakkında işkence suçundan soruşturma açıldığı belirtilen Tümgeneral Yusuf Haznedar-  
oğlu hala Isparta 58. Er eğitim tümen komutanı değil midir ?TKP  
MK üyesi Mustafa Hayrullahoğlu'nu işkenceyle öldürmekten 10 yıl  
ağır hapis cezasına çarptırılmış bulunan siyasi polis şefi Ümit  
Baybek, Kadıköy Emniyet Amirliğine atanarak taltif edilmemiş midir?  
Hakkında işkencecilikten dava açılmış olan Yüzbaşı Ülkü Coşkun  
hala DGM savcı yardımcısı değil midir?İşkencede insan öldürmekten  
hapse mahkum Kemal Kartal adlı başkomser, arandığı sırada bu  
hükümet tarafından terfi ettirilerek emniyet amiri yapılmamış  
midir ?

Ama herşeye rağmen, hükümetin el altından işkenceye<sup>6</sup> ve işkencecileri kollamasına rağmen, işkenceye bugünden dur denebilir, denmelidir. Bu nasıl yapılabilir? Herşeyden önce hiçbir işkence olayının üzerinin örtülmesine izin vermeyerek, her yolla işkencecilerin onları tek tek teşhir ederek yakasına yapışarak, işkencecilerden ve sorumlulardan hesap sorulmasını isteyerek .

Bu yönde, toplumun işkencelere karşı duyarlı kılınması ve işkencecilerden işkenceye uğrayanların değil<sup>asıl</sup> işkence uygulayanların toplum gözünde dışlanması yönünde, alınmış olumlu bir mesafe vardır. Bu<sup>nde</sup> işkenceye uğrayan yurtseverlerin, onların yakınlarının olduğu gibi, işkenceye karşı olan tüm toplum kesimlerinden sözcülerin, hukuk ve bilim adamlarının, doktorların, <sup>parlamentoların</sup> işkenceye karşı tüm toplum kesimlerinden değişik sözcülerin çabalarının büyük payı vardır.

Elbette, bu arada, Avrupa konseyi çerçevesinde işkencelerin

önlenmesine yönelik bir anlaşmanın imzalanması ve cezaevlerinin, karakolların denetlenmesi olanağının ortaya çıkması, önemli bir kazanım olacaktır. İşkencecilerin üzerindeki baskının artırılması, ~~şartlarının~~ için bu olanağı ~~kullanmak herkesin görevi~~ sonuna kadar kullanmak gerekmektedir.

~~Böylesi bir anlaşma, işkencecilerin ve işkence uygulamalarının~~  
~~kesir edilmesinde...~~ Böylesi bir anlaşmanın yürürlüğe girmesi, işkencecilerin ve işkence uygulamalarının açığa çıkarılması, ~~sürekli~~ olarak kamuoyunun dikkatine sunulması yönünde sürdürülen çabaların, yurtiçinde ve yurtdışındaki girişilen kamuoyu <sup>bir kez daha</sup> oluşturma çalışmalarının hiç de boşa gitmediğini <sup>çoktan</sup> kanıtlamaktadır.

TKP MK'nin sen 7. Plenumunda da, insan haklarının kararlılıkla savunulmasının ve devletin halka karşı şiddet uygulamasına karşı güçlü bir tepkinin ~~ola~~ oluşturulmasının, günümüzde

demokrasiyi kazanma~~ma~~<sup>ma</sup>nı, toplumda <sup>insan</sup> insan hakları ve demokrasi bilincini geliştirme açısından taşıdığı öneme dikkat ~~çekiliyor~~ çekildi. Bu bağlamda, işkencelerin durdurulması, işkencecilerin ortaya çıkarılması yönündeki çabaların ısrarla sürdürülmesinin gerekliliğine işaret edildi.

İşkenceyi bugün <sup>den</sup> ~~zaten~~ önleyebilir, işkencecileri etkisiz hale getirebiliriz...

TÜSTAY  
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

ürünü verdi ve ilk yapay uydu "Sputnik" uzaya fırlatıldı.

Bundan dört yıl sonra Sovyet vatandaşı Yuri Gagarin uzaya giden ilk insan oluyordu. Ve böylece Sovyetler Birliği gerçek anlamda uzay çağını başlatıyordu.

Daha sonraki yıllarda da Sovyetler Birliği öncü olma konumunu korudu. Uzaya ilk kadını Sovyetler Birliği gönderdi. İlk bilimsel araştırma istasyonunu uzaya fırlatan yine Sovyetler'di. Bugün sovyet *Kosmonotlarının* astrenotlarının uzayda en uzun kalma rekoru kırılabilmiş değil.

- 2 — **SORU:** Sovyetler Birliği'nin, ABD'nin uzayı silahlandırmasına kendi bu alanda gari kaldığı için karşı çıktığı söyleniyor. Sovyet lideri M. Gorbaçov bir TV konuşmasında Sovyetler Birliği'nin güvenliğini

korumak için gerektiğinde **ABD**'nin "Yıldızlar Savaşı" programının değerini sıfıra düşürülecek önlemler alabilecek güçte olduklarını söyledi. Tüm bunlar<sup>y</sup> nasıl yorumlamalı?

2 - CEVAP: Bugün dünyada uzay<sup>a</sup> uçuş yapabilen yalnızca iki ülke var: SSCB ve ABD. Gelin bunların uzay alanındaki çalışmalarını ve güçlerini kıyaslayalım.

Uzayda bugüne kadar SSCB ~~5~~ 59, ABD ise 55 uçuş gerçekleştirmişlerdir. SSCB'li astronotların uzayda geçirdikleri süre ABD'lilerin yaklaşık iki katıdır. ~~ABD~~

Venüs gezegenini incelemek için ABD Mariner, SSCB ise Vega programını hazırlamıştır. Bugün bizzat ABD'li uzmanlar Vega projesinin çok daha başarılı olduğunu kabul etmektedirler.

ABD'li uzman F.Wipp, Vega'nın başarısını dünya bilimi için büyük bir aşama olarak nitelendirmiştir.

SSCB 1986 Şubatında yörüngeye Mir(Barış ) adında yeni bir bilimsel araştırma istasyonu oturtmuştur. Bu, öncüllerinden çok daha geliştirilmiş olup örneğin, eskileri gibi iki değil aynı anda tam altı füzenin birden kenetlenmesine elverişlidir. ABD Ulusal ■ Uzay Komisyonu üyesi D.Webb, Newsday dergisinde Sovyetlerin bu yeni istasyonu yörüngeye oturtmakla ABD'yi en azından on yıl geride bıraktığını yazmaktadır.

Tüm bu gerçekler bilindiğinde Sovyet liderinin sözleri kolaylıkla ~~anlaşılacaktır~~ anlaşılacaktır. Sovyetler Birliği uzayın silahlan-

dirilmesine karşıdır ama, bu alanda güçsüz olduğu için değil, gerçekten barış istediğinden. Sovyetler Birliği gerektiğinde bugün barışçıl alanda kanıtladığı gücünü askeri alanda da rahatlıkla gösterebilecek ve askeri üstünlük hayalleri besleyenlerin bu hayallerini hiç beklemedikleri bir şekilde tuzla buz edecek durumdadır.

~~00000000000000000000~~